

Utbildningspolitiskt program 2016

Ämnespolitiskt program antaget av Centerstudenters förbundsstämma
15–17 april 2016, Lund.

Programmet redogör för Centerstudenters syn på den högre utbildningen och hur den bör fungera i Sverige, synen på svenska studenters situation samt synen på den svenska utbildningens roll i världen.

Längtan efter kunskap har alltid funnits med människan. Sedan civilisationens begynnelse har naturen och samhället studerats, och ny kunskap lagt till ny. Genom våra lärosäten förvaltar vi
5 vårt kunskapsarv samtidigt som vi bygger vidare på det.

Bildning handlar dock inte bara om kunskap, utan även om människovärdighet. Det är genom kunskap som samhället och demokratin kunnat utvecklas. När människor lärde sig läsa och skriva kunde frihetliga idéer spridas och gamla sanningar och maktförhållanden ifrågasättas.
10

När Bibeln översattes och fick läsas av alla blev medborgarna inte bara mottagare av sanningar, utan tvingades att själva tolka, fundera och reflektera över viktiga frågor. Kunskap är evigt och det är genom det ständiga sökandet efter sanningen som mänskligheten utvecklas, nya generationer får det bättre och gamla missförhållanden utplånas.
15

För att varje människa ska kunna förverkliga sina drömmar, stora som små, krävs rätt verktyg för att göra drömmarna sanna. För att kunna fatta självständiga och informerade beslut, både de som rör en själv och ens omgivning, så är bra utbildning en viktig grundbult. För Centerstudenter är utbildning den mest prioriterade frågan och vi anser att utbildning är en
20 fråga om frihet. För att erbjuda en mångfald av utbildningar och tillgodose människors behov är det viktigt att Sverige har ett utbud av utbildningsformer på grund- och gymnasienivå liksom på universitet-, högskole-, folkhögskole- och yrkeshögskole- och komvuxutbildningar av hög kvalitet.

För Centerstudenter är människan alltid viktigare än staten. För oss är utbildning något varje människa har rätt till oavsett uppväxtförhållanden eller ursprung. Det är staten som har en skyldighet gentemot den enskilda människan, inte tvärtom. Grundläggande för Centerstudenter är att det är staten som ska tillgodose en utbildning efter varje människas förutsättningar, inte att hon ska behöva anpassa sig efter statens behov.
25

Den största behållningen med högre studier är inte att vara anställningsbar eller att få en god koppling till arbetsmarknaden, utan att få en bildning som gör en större som människa och samhällsmedborgare. Bildningsvärde innebär för oss att man som student ska få en större förståelse för samhället, dess historia och byggstenar. Att enögt fokusera på ämnes- och yrkeskunskaper gör att människor missar möjligheter att utvecklas både som människor och i
35 det akademiska arbetet.

Högre utbildning

40 Kvalitet och tillgänglighet ska vara ledord för den svenska utbildningspolitiken. Med kvalitet
menas att den högre utbildningen ska vara forskningsbaserad och internationellt
konkurrenskraftig. Med tillgänglighet menar vi att alla ska ha samma möjligheter att studera
vid högskolor och universitet. Det gäller även tredjelandsstudenter. Samarbetet mellan högre
utbildning och gymnasiet behöver stärkas. Framförallt behöver studievägledningen förbättras.
45 Alla elever ska veta vilka utbildningar och möjligheter som den högre utbildningen erbjuder.

Kvalitet i utbildningen

Resurstilldelningssystemets utformning är intimt sammankopplat med lärosätenas autonomi.
50 Ett nytt system måste inte bara ge utrymme för lärosätenas självständighet och styra mot
kvalitet utan även ta hänsyn till skillnader i kostnad mellan olika kurser och utbildningar.

Centerstudenter ser positivt på att kvalitet ska ligga till grund för resursfördelningen. Det är
orimligt att ha ett system där resurser tilldelas enbart beroende på hur många studenter som
55 läser vid utbildningen och hur många som examineras. Detta leder till en situation där
kvaliteten i utbildningen missgynnas till förmån för att sträva efter att locka så många
studenter som möjligt och examinera så många som möjligt.

För att kunna mäta kvalitet behövs ett antal variabler. Ett reformerat resurstilldelningssystem
60 som fokuserar på kvalitet före kvantitet kommer behöva utredas grundligt. Vi gör här inte
anspråk på att presentera en helt klar bild på hur det nya systemet skulle se ut, men vi lyfter
fram parametrar som vi ser som grundläggande och viktiga på vägen mot en högre utbildning
med kvalitet i fokus.

65 Andelen lärarledd tid och möjligheten till handledning, på grundläggande såväl som avancerad
nivå, bör vara en kvalitetsparameter. På många utbildningar ser vi att den lärarledda tiden
måste öka. Samtidigt måste lärandet hålla hög kvalitet. Lärosätena måste ta ansvar för att
lärarna har pedagogiskt kunnande och är lämpliga för att lära ut. Det innebär också att
lärosätena inte bör kräva att alla undervisar, ifall de ej är lämpliga för det.

Centerstudenter anser att en viktig del för att mäta kvaliteten på utbildningen är hur samverkan mellan universitet och det omgivande samhället ser ut. Kopplingen till arbetsmarknaden och anställningsbarheten ska tydligt framgå. Det ska framgå klart och tydligt hur många studenter som efter avslutad examen har ett kvalificerat arbete och hur lång tid efter examen de fick det. Denna statistik kan även utgöra viktig information till kommande studenter vid val av utbildning samt universitet. Även kopplingen till forskning, dels vid det egna lärosätet men också vid andra är av stor vikt. Kopplingen till internationella utbyten, såväl utbildning- som forskningsmässiga, ska vara tydlig. Vi anser även att alumner samt studenter som studerar vid utbildningarna utgör en viktig resurs för att ta reda på hur utbildningen förhåller sig rent kvalitetsmässigt.

Att högskolan har fortsatt att expandera, utan hänsyn för hur kvaliteten har påverkats, har varit skadligt för högskolan på många sätt. Akademiseringen av allt fler yrken har sänkt lönepremien för yrkena och skapat längre och svårare vägar in till arbetsmarknaden. Dessa två trender behöver hejdas och motverkas.

De tredjelandsstudenter som idag betalar studieavgifter måste ha rätt att få pengarna tillbaka eller på annat sätt kompenseras för undermåliga utbildningar. Dagens rättslösa läge riskerar att skada Sverige som internationaliserad utbildningsnation.

90

Centerstudenter anser att:

- Antalet platser inom den högre utbildningen bör minska som ett led för att främja kvalitet framför kvantitet
- Yrkeshögskolan bör byggas ut
- Det bör utredas huruvida akademiserade utbildningar kan förkortas och göras om till yrkesutbildningar
- Resurser ska tilldelas till den högre utbildningen med kvalitet som grundval
Som exempel utbildningens förmåga att:
  - Förse arbetsmarknaden med efterfrågad kompetens
  - Utbilda bra forskare och bidra till samhällsnyttig forskning
  - Förmedla samhällsnyttiga kunskaper till studenter

100

Studiesociala villkor

105

Studier är en investering för framtiden. Att alla med intresse och fallenhet för akademiska studier ska kunna studera bygger på att det finns möjlighet att finansiera sitt uppehälle under studietiden utan för stor ekonomisk otrygghet. Dagens studielån gör just det. Det fyller dessutom samma funktion som studiebidraget, men kostar bara en bråkdel. Det är resurser som skulle göra mer nytta för att höja nivån på den utbildningen studenterna får under studietiden.

I dag finns det en maxsumma (fribeloppet) för hur mycket studenter får tjäna utan att riskera att bli återbetalningsskyldiga för hela eller delar av studiemedlet. Detta leder till att många studenter som vill och har möjlighet att jobba extra under terminerna och under sommaren inte gör detta. Det kan aldrig finnas ett värde i att begränsa människor som vill arbeta och tjäna sina egna pengar. För det första är det en viktig inkomstkälla för många studenter, i och med att studiemedlet inte alltid räcker till. För det andra är det viktigt att studenter under studietiden kommer i kontakt med arbetslivet.

Det är viktigt att lyfta fram att studiemedel, socialförsäkringar och övriga trygghetssystem måste anpassas efter den väldigt heterogena grupp som studenter är. Villkoren för studenter som drabbas av hälsoproblem och förutsättningarna för studenter med barn att kunna studera måste exempelvis förbättras.

Centerstudenter anser att:

- Ett grundtrygghetssystem på sikt införs
- Fribeloppet tas bort för studielånet
- Studielånen bör kontinuerligt ses över. Nivån på lånen bör indexeras enligt KPI eller annat lämpligt index
- Studiebidraget fasas ut för att ersättas av ett renodlat lån

Utbildning åt alla

Centerstudenter ser att det både finns inneboende samhällsstrukturer och praktiska problem som hindrar vissa människor att söka sig till högre utbildning. Utbildningen är den främsta hävstången mot orättvisor och är på så vis en fråga om frihet. Därför måste hindren för vissa grupper att ta sig in på akademien undanröjas.

Centerstudenter anser att:

- Det bör finnas en högre utbildning av god kvalitet i hela landet
- Universitet och högskolor aktivt arbetar för att göra sina utbildningar tillgängliga för
145 alla med rätt förkunskaper
- Att det ska finnas möjlighet till särskilt pedagogiskt stöd för studenter i samtliga
utbildningar
- Det ska finnas en mångfald och flexibilitet kring examinationsformer
- Det ska finnas goda möjligheter för studieförberedande introduktionskurser som
150 förbereder studenter för den högre utbildningen
- Det sker fortsatta satsningar på studie- och yrkesvägledningen i grund- och
gymnasieskolan

Terminssystem

155

Många studenter har i dag svårt att få ekonomin att gå ihop, särskilt under sommaren. Vi föreslår därför att lärosätena själva ska få möjligheten att välja vilket terminssystem de ska ha, tvåterminssystem, treterminssystem eller något annat eftersom det är långt ifrån självklart att ett specifikt system är bättre än något annat, i alla lägen och för alla. Centerstudenter ser det
160 som positivt att studenterna är verksamma under större del av året för att på så sätt få en effektivare studietid och ser positivt på om lärosäten skulle välja att gå mot ett treterminssystem. Centerstudenter ser dock att denna riktning måste vara på initiativ av lärosätena själva. Det måste vara upp till lärosätena själva att få avgöra hur de vill lägga upp sin utbildning, och att studenter får söka sig till universitet och högskolor som använder sig av
165 ett system som studenterna finner acceptabelt. På så vis skapas också en mångfald av system som tillåts konkurrera mot varandra. Men terminssystemet är inte bara svaret, det handlar också om att lärosätena i större utsträckning måste se över sitt utbud av sommarkurser, så att det finns ett utbud av kurser som kan läggas in i studentens utbildning och möjliggöra till att tidigarelägga examen för den som önskar.

170

Centerstudenter anser att:

- Lärosätena själva ska få möjligheten att välja vilket terminssystem de ska ha

- 175
- Platsgarantin som gäller för studenter som studerar på program ska gälla, så långt det är möjligt
  - Universiteten i större utsträckning erbjuder relevanta sommarkurser med samma kvalitet som det ordinarie kursutbudet

Autonomi

180

En genomgående devis i Centerstudenters politik är att besluten ska fattas av dem som besluten berör. Vi tror på människans eget förnuft och förmåga att fatta välgrundade beslut. En gemensam tanke är att besluten blir mer välgrundade om de tas av de som verkligen har insikt i verksamheten. Därför är det problematiskt att de svenska universiteten och

185 högskolorna är detaljstyrda av staten. Så länge staten reglerar lärosätena utan respekt för den fria akademien kan undervisningen inte uppnå sin fulla kapacitet. För att lärosätena ska vara fria gentemot staten måste regeringen hålla sig borta från hur universiteten ska styras och vad styrelsen ska ha hand om för uppgifter.

Centerstudenter anser att:

- För att kunna arbeta mer långsiktigt ska lärosätena både kunna äga byggnader och bolag, men även ges möjlighet till en mer mångsidig finansieringsbas
- Akademiska Hus avvecklas. Fastigheterna överläts till lärosätena
- 195 - Lärosätena själva ska ta beslut om hur utbildning och forskning ska bedrivas, inom de allmänna principer som anges i högskolelagen. Utbildningarnas innehåll ska således inte detaljstyras nationellt
- Lärosätena ska ha möjlighet att ta fram egna antagnings- och urvalsprocesser utifrån lärosätets lokala förutsättningar för att kunna matcha studenter mot utbildning på ett
- 200 - optimalt sätt
- Anställningsform- och tid ska fastställas av de enskilda lärosätena för dess personal
- Lärosäten ska ges möjlighet att bedriva sin verksamhet i privat form, exempelvis stiftelse- eller bolagsform

Samverkan

205

Att den högre utbildningen måste ges större autonomi från statsmakterna innebär inte att den högre utbildningen kan vara en isolerad samhällsaktör. Den högre utbildningen spelar en helt avgörande roll för tillväxt och till att få fler i arbete. Därför måste det i större grad än i dag tas ansvar för att utbildningen inte bara håller hög akademisk nivå, utan att den också är relevant för dagens och morgondagens arbetsmarknad. Detta gör att den i större utsträckning än i dag måste samverka med det övriga samhället och det övriga samhället måste spela en större roll i utformningen av utbildningarna.

215 **Centerstudenter anser att:**

- Samverkan med arbetsmarknaden, forskningsmiljöer, internationella aktörer och utländska lärosäten blir en tydlig kvalitetsparameter för resurstilldelning
- Praktikterminer bör erbjudas vid varje lärosäte där praktik är relevant för utbildningen
- 220 - Donationer till lärosäten från privata aktörer görs avdragsgilla
- Ett system för att matcha privata donationer med offentliga medel bör undersökas
- Studentmedarbetarsystemet utvecklas

En högskolevärld i förändring

225

Globalisering och teknisk utveckling gör att högskolevärlden är i ständig förändring. Centerstudenter ser positivt på hur den tekniska utvecklingen kan göra den högre utbildningen tillgänglig för fler och ser att det finns stora värden för Sverige i att vara ledande i den utvecklingen. En digitaliserad och globaliserad utbildning innebär att personer som tidigare inte haft tillgång till den högre utbildningen ges möjlighet att ytterligare stärka sin kompetens och bilda sig. Förändringen av den högre utbildningen är alltså inte bara en fråga om resursbesparingar utan också om att den frihet som en högre utbildning ger ska göras tillgänglig för fler för att stärka både de enskilda människorna och samhället.

235 **Centerstudenter anser att:**

- Fler utbildningar görs tillgängliga för distansstudier
  - MOOCs, massive open online courses, bör bli större del av svensk högre utbildning
  - Att resurser frigörs för att höja kompetensen hos de universitetslärare som saknar relevanta IT-kunskaper
- 240

- Det sker fortsatt forskning kring IT-baserat lärande

Internationalisering

245 Bildningsresor kan spåras tillbaka till 1600-talet då den unga adeln och välbärgade medborgare reste runt i Europa för att ta nya intryck av andra länder. Bildningsresan var delvis avsedd för att fördjupa den språkliga förståelsen men också för att ta intryck av andra kulturer. I dag lever vi i en globaliserad värld. Bildningsresor görs över hela världen och av människor från alla samhällsklasser. Genom Bolognaprocessen finns möjligheten att enklare än tidigare utföra delar av sina studier vid olika universitet och högskolor över hela Europa. 250 Centerstudenter ser det som en naturlig process att den högre utbildningen blir alltmer global och därför vill vi att en global Bolognaprocess påbörjas.

Det internationella utbytet i högskole- och universitetsvärlden är värdefullt. Det gäller både 255 svenska studenter som reser utomlands för utbytesstudier eller självständiga studier och de utländska studenter som kommer till svenska universitet och högskolor för att studera. Högskolor och universitet bör därför skapa förutsättningar för utlandsstudier för de studenter som önskar detta.

260 Det måste bli enklare för utländska studenter att komma in på den svenska arbetsmarknaden, såväl under som efter sina studier. Vi vill att alla studenter och doktorander från tredje land automatiskt ska få arbetstillstånd under och efter sina studier. Vi vill också att alla studenter och doktorander från tredje land lättare ska beviljas permanenta uppehållstillstånd efter avslutad examen, och att doktorandtiden ska inkluderas i tiden man behöver för att bli svensk 265 medborgare.

Högre utbildning är ett av de områden som har störst potential att utnyttja globaliseringens kraft. Vi vill göra det lättare för utländska universitet att etablera filialer i Sverige. Det innebär att det behöver göras kraftiga förenklingar i regelverket för hur examensrätt ges. Hur 270 utländska universitet tar betalt för och ersätts för utbildningar behöver ses över.

Centerstudenter anser att:

- Lärosätena bör verka för ökat utbyte med universitet i världen
- 275 - Internationella utbildningar ska kunna tillgodoräknas i det svenska högskolesystemet

- Utbildning för studenter från tredje land ska ges på samma finansiella villkor som för studenter från EU/EES i Sverige. I dagsläget innebär det att studieavgifterna för tredjelandsstudenter ska avskaffas
- Sverige bör arbeta mer aktivt för att locka utländska professorer till svenska lärosäten
- 280 - Utländska lärosäten ges möjlighet att öppna filialer i Sverige
- Utländska studenter och doktorander lättare ska beviljas permanenta uppehållstillstånd i Sverige efter avslutad examen
- Sverige är pådrivande i att det påbörjas en internationell Bologna-process.
- Lärosäten ges möjlighet att söka examensrätt för helt eller delvis privatfinansierade utbildningar
- 285

Forskning och forskningsutbildning

Att svensk forskning håller hög klass är viktigt för både svensk utbildning och svenskt näringsliv. För att Sverige ska vara en ledande forskningsnation krävs det att utbildning från grundskola till universitet håller hög nivå och vågar satsa på unga begåvningar och tidigt ge nivåanpassad utbildning till elever och studenter som uppvisar fallenhet för ett eller flera ämnen. Det drivande värdet inom forskning och forskningsutbildningen skall vara akademisk excellence, och får aldrig vara sociala eller kollektiva mål.

290

295 Svensk forskningsutbildning håller idag en relativt hög nivå på många av våra lärosäten. Svenska studenter upplever dock stark konkurrens från utländska studenter. Om Sverige ska kunna fortsätta erbjuda forskningstjänster till studenter från svenska universitet kräver det att de lägre utbildningarna håller hög nivå.

300 Kunskap växer när den delas. Då en stor del av forskningen i Sverige och resten av världen finansieras av offentliga bör en mycket större del av den forskning som publiceras även kunna finnas tillgängligt för allmänheten. Svenska universitet bör därför arbeta att forskningsresultat utöver att publiceras i stängda journaler även läggs ut på offentliga plattformar. Svenska lärosäten bör även bli bättre på att attrahera privat externfinansiering. För att få en mångfald i forskning är det viktigt att den är attraktiv även för andra finansiärer än staten.

305

Idag finansieras forskning till stor del via direkt eller indirekt statliga pengar som beviljas till projekt. Genom att höja anslagen till den högre utbildningen och minska antalet platser

310 möjliggörs inte bara en starkare rekryteringsbas till forskningsutbildningen, utan även större ekonomisk frihet för lärosätena.

Centerstudenter anser att:

- 315
- Att utbildning på alla nivåer ska ge högpresterande elever och studenter möjlighet att fortsätta utvecklas inom de områden de uppvisar särskilda förmågor inom
  - Att kompetensförsörjningen till forskningsutbildningen stärks genom att kvalitet stärks till förmån för kvantitet i de lägre utbildningsnivåerna
  - Att svenska lärosäten arbetar för att forskningsresultat publiceras via offentliga
- 320 plattformar

Grund- och gymnasieskola

Det är i grund- och gymnasieskolan som framtiden börjar. Att kunna läsa, skriva, räkna samt
325 förstå och ta till sig relevant information är förmågor som är helt grundläggande för att ha makten över sitt eget liv. Att alla får möjlighet att lära sig dessa grundläggande kunskaper är något som inte bara stärker Sverige som samhälle, det är framförallt några av de viktigaste verktygen för fria människor.

330 Centerstudenter vill att alla politiska beslut bör fattas så nära människan som möjligt. Centerstudenter litar inte på att politiker är de som vet bäst vilka färdigheter eleverna kommer behöva i framtiden. Därför bör rektor och lärare få större inflytande över pedagogik och utformning av utbildningen. Vi vill se en verklig decentralisering av skolan där rektorn kan agera huvudman istället för kommunen. Detta ger skolan en större möjlighet att anpassa sig
335 efter efterfrågan enligt marknadens principer samtidigt som makten flyttas till den enskilda människan. Att flytta makt från politiker till professionen genom att rektorer har möjlighet att agera huvudman tror vi kan ge förbättrad styrning av skolverksamheten och ge föräldrar och lärare bättre inflytande över verksamheten. Vi vill också tillåta alternativa antagningsätt till gymnasieskolan. Gymnasieskolan bör samverka med arbetsgivare och forskningsmiljöer.

340 Vi vill ge skolorna möjlighet att utöver de kunskapsmässiga grundkraven kunna utveckla egna timplaner och kreativa undervisningsformer. Statens uppgift är att se till att eleverna får en högkvalitativ utbildning som vilar på vetenskapliga grunder, därför är statliga kunskapskrav

viktigt. Externa aktörer istället för huvudman bör examinera studenter inom dessa
345 kunskapskrav för att undvika betygsinflation.

Det viktiga är inte att eleverna tillbringar ett visst antal timmar i lärosalen, utan att de faktiskt
når upp till dessa kunskapskrav. Det innebär att utbildningen på grundskolenivå och tiden som
en elev spenderar i grundskolan, ska vara avhängig elevens kunskapsnivå, och inte antal år i
350 skolan. Det är önskvärt med en grundskola där klassindelningen är flexibel och baserad på
kunskap i stället för ålder och där dagens skolplikt ersätts med en läroplikt.

Centerstudenter ser att personalförsörjningen till den svenska skolan är och kommer vara än
mer viktig framöver för att undervisningen ska kunna hålla tillräckligt bra kvalitet. Detta
355 innebär att skolans huvudmän måste bli än bättre på att vara en attraktiv arbetsgivare och
erbjuda attraktiva arbetsplatser. Professionella lärares kompetens och pedagogik är
avgörande för att eleven ska uppnå sina mål, och därför bör lärarna ses som en viktig del av
utbildningen.

360 Att lärare är kompetenta och pedagogiskt kunniga är vitalt för skolan. Personlig lämplighet i
form av pedagogiskt och ämnesmässigt kunnande är ett måste. Därför borde formaliserade
certifieringar ge vika för reell kompetens och tydliga krav.

Innovation och entreprenörskap är det som för samhället framåt, oavsett om det handlar om
365 miljöteknik eller utbildning. För Centerstudenter är därför företagande och nytänkande inom
svensk skola helt centralt. Vi ser därför inte entreprenörskap och företagande som ett hot
mot skolans kvalitet, vi ser det snarare som en förutsättning för att utveckla svensk
utbildning.

370 Det fria skolvalet är en grundsten i Centerstudenters utbildningspolitik. För det är inte bara
den enskilda skolan som ska ha möjlighet att göra utbildningen individanpassad, den
möjligheten ska också ligga på eleven själv. Det handlar om att ge elever makten att oavsett
postadress få välja den skola och den utbildning som man själv är intresserad av. Skolor finns
till för eleverna och deras rätt till kunskap och då kan det inte vara byråkrater på kommunen
375 som ska diktera vart eleverna ska gå i skolan, det beslutet ska fattas av eleven och elevens
föräldrar. Alla barn som vistas i Sverige erbjuds pedagogisk undervisning.

Centerstudenter anser att:

- 380
- Alternativa antagningsätt till gymnasieskolan tillåts
  - Rektorer tillåts vara huvudmän för kommunala skolor istället för kommunen
  - Lärarlegitimationen avskaffas
  - Utveckling av alternativa och digitala undervisningsformer, exempelvis "flipped classroom", uppmuntras
- 385
- Det införs en rätt för vårdnadshavare att välja bort skolgång i specifika grundskolor
  - Det införs en rätt för vårdnadshavare att välja grundskola i hela landet
  - Klassindelningen i grundskolan ska göras mer flexibel och baseras på kunskap istället för ålder
  - Dagens skolplikt ersätts av en läroplikt

390

Studier ska löna sig

Till följd av höga skatter i allmänhet och en sammanpressad lönebildning är värdet av en högre utbildning lågt i Sverige och Centerstudenter ser stora behov av förändring. Ett

395 samhälle som värderar kunskap och utveckling ser också till att ha en politik där studier och hårt arbete lönar sig. Därför är den ekonomiska politiken i allra högsta grad en utbildningspolitisk fråga. Den ekonomiska politiken påverkar valen mellan exempelvis studier och arbete eller mellan fortbildning mitt i livet och fortsatt förvärvsarbete. En ekonomisk politik som tydligare värderar ansvarstagande, utbildning och hårt arbete är också en

400 ekonomisk politik som står på studenternas sida. Sverige blir starkare om det blir mer lönsamt att skaffa sig en utbildning.

Centerstudenter anser att:

- 405
- Det totala skattetrycket i Sverige ska sänkas
  - Den statliga inkomstskatten och värnskatten ska avskaffas